

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Negyven évre
 Váram: Negyedévre
 Negyven évre

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
Császó József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Ki a felelős ?

Irta: **Dr. Vattay Gábor.**

Debrecen, május 16.

Valakinek az állásfoglalása csak addig lehet a többiekre nézve közbős, míg annak hatásai csak az ő egyéni körére terjednek — mi helyt ezek a hatások másoknak a jogkörébe, vagy épen a közjogkörébe vágnak — közömbösségüket elvesztik, bírálatot és ellen-akciót hívnak fel. Százszorosan áll ez egy nagy politikai párt állásfoglalására nézve — midőn az a párt hivatásának gyakorlata közben bármiféle okból oly dolgokat cselekszik, melyek a dolog természeténél fogva — a közre ugyancsak nagy befolyással vannak.

A függetlenségi párt a népben kétségkívül oly mélyen elnyuló gyökerekkel rendelkezik, melyek fennállását, létét hosszú időkre biztosítják — ennek így is kell lenni, az a nagy erkölcsi töke, mely e párt programjában, törekvéseiben, de

különösen multjában van, a magyar nép bizonyos rétegeire mindenha ellenállhatatlan varázsszal fog hatni.

Más kérdés azonban az, hogy a párt vezetősége meg tudja-e találni azt az archimedesi pontot, mely a kiegyezés negációján alapuló program keretében a pártnak biztosítja azt a parlamenti helyzetet, melyet az eddig elfoglalt s mely ellenzéki pártállás az ellenőrzés jogositványával együtt szigorúan megtorlandó kötelezettségeket is ró a pártra.

Bármennyire elcsépeltek látsék is, folyton hangoztatandó és hangsúlyozandó, hogy a parlamenti kormány-rendszer *conditio-sure* *quanon-*ja többségi elv. Amíg népképviselőtünk van, addig a felelős kormány csak a parlamenti többség támogatása és bizalma mellett kormányozhat.

Magyarország alkotmánya szerint itt népképviselőti kormányforma van — ám tessék jobbat kitalálni

és legális uton elfogadtatni; ma még ez alkotmányunk alapja s aki ezt megtagadja és felfogatja, az alkotmányt tagadja meg és forgatja fel.

A magyar törvényhozást mindenkor jellemző szabadelvű felfogás folyamánya a képviselőház házsbályainak azon hézaga, mely az agyonbeszélést, az obstrukciót nem teszi lehetetlenné. Minden körben a rendellenesség forradalmi jelenség — forradalmi jelenség az obstrukció is — mely a rendes parlamenti működést megakadályozza. Hogy a forradalom rendellenes dolog — senki tagadni nem fogja s hogy indító oka szintén rendkívüli körülmények, vagy tendenciák felhalmozódása, szintén általánosan tudott dolog. Nagy általánosságban nem merném tagadni a forradalom jogosultságát, mint adott körülmények közt igénybe vehető ultima rációt, de mindenesetre föltételezném a kormánynak, vagy azon akciót ki-

II. Rákóczi Ferenc.

Irta: **Polgár Géza.**

Rákóczi neve magában foglalja mindazt, ami Magyarország történelmében eszményi, magasztos és ihletteljes.

Mennyi honszerelem, mily legendászerű hősiesség, mennyi tört remény, mennyi szentséges kegyelet fűződik e névhez, amely kétszáz esztendővel ezelőtt a hazájuk szomorú sorsa fölött busongó magyarok ezreinek, százezreinek szívébe bizalmat, bátorságot, lelkesedést öntött.

Büvölet szállja meg minden magyar ember lelkét, ha Rákóczira gondol és áldja emlékét annak a nagynak, igaznak, akinek haló pora is honszerelemre tanít, noha távol nyugszik az tőlünk vagy annál inkább, mert a Propontis partjainak morajló habjaiból felénk száll a nagy vértanu szelleme . . .

A lelkesedés szent lángja fellobog minden magyar szívében, ha a Rákóczi nevét hallja.

Lobogjon is és ne lohadjon sohasem, mert hozzáfogható hős és dicső fejedelem nem volt Magyarországon soha!

Sokáig hordta a délkeleti szellő a bujdosók tanyájáról, a vértanuk temető-

jében, Rodostóból nagyjainak bus sóhajlásait a távol hazába: és mikor a sóhajlások örökre elnémultanak s a hontalan, bujdosók könnyeseppjeit az angyalok föl-szedték és ők „előbb látták meg a menyországot, mint Magyarországot“ akkor a honfiúi kegyelet titkon borongva szállt a törhetetlen elvhűség ama dicső vértanuinak sirhantjaihoz, áldván emlékeket s tőlük tanulván nehéz időkben, súlyos megpróbáltatások idején honszerelmet.

Vagy miért daloltak volna így lánglelkű költőink: Kölesey. — Vörösmarty a magyar jellem hanyatlásának szomorú időszakában, a rodostói sirok felé fordítván könnyes szemeket: „Rákóczink, hajh! Beresényink, hajh! Magyartok gyászban ül.“

Mert itthon nem leltek vigasztalást és a megdicsőült hősököt idézték fel mintaképül, s megkönnyebbült honszerető lelkük, nékik panaszolván el nemzetük romlását.

Kétszáz esztendővel ezelőtt Rákóczi nevét zengte minden ajk, az ő dicsőségét harsogta minden tárogató, az ő indulójának varázshangjai mellettrohantak ezren és ezren halál megvetéssel a csata tüzebe.

A két század óta elnémult tárogató

hangja megszólalt most újra és édes-bus hangja belényilallott szivünkbe, hogy fölélessze a régen elnémult dicsőséges napok emlékét . . .

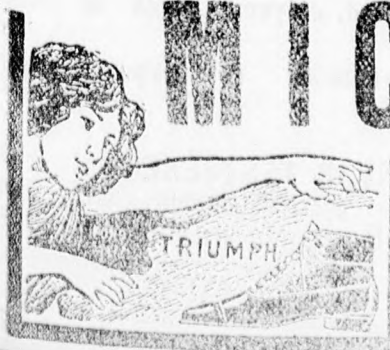
Kétszázadik évfordulását ünnepli most Magyarország az ő uralkodásának és e hazában mindenütt a II. Rákóczi Ferenc dicső emlékezte tölti be a sziveket . . .

Szenvedés és keserűség hű osztályosai voltak egész életén át, melyet hazája folszabeditásának, hűséges magyar népe jólétének szentelt. Gyermekek volt még, amikor árvaságra jutott, atyját, nem is ismerte. Munkács várának folszabeditására pedig lelketlen eselszövés szaktotta el édesanyjától Zrinyi Ilonától, akit többé sohasem láthatott.

Idegenek között nevelkedett, élete legnagyobb részét családi körön kívül töltötte és így nem is érezhette ennek áldásos melegét, ami reá nézve annál fájdalmasabb volt, mert jó szive szeretetért áhitozott.

„Lehetetlen oly hamar feledni, — mondotta már akkor midőn először került idegenek közé. Nem is feledett, átérezte sorsa egyik tragikumát és az élet hiúságából nem birt szórakozást, vigaszt meríteni.

26 éves ifju volt, midőn a kurucok

MICHELSTÄDTER UTODA

Piacz-utca 40. szám alatt, a Hungáriával szemben.

Tavaszi cipő különlegességek nagy raktára.

fejtő személynek vagy rendszernek — ki ellen a forradalom éle fordult — nyílt erőszakát, törvénysértéseit vagy az egész nemzetet sértő egész kormányzati rendszerét. Szóval mint ellenakció föltétlenül bizonyos irányu akciót föltételez.

Ezen akceptálás azonban az *ultima ratio* határain túl nem terjedhet. Míg a sérelmek orvoslására, a törvényes követelések kivívására az alkotmányadta utak elzárva nincsenek addig a rendkívüli fegyver előhozása frivol játék, mely egyaránt kompromittálja a célt, mint alapjában aláassa az alkotmány rendithetlenségébe vetett hitet.

Mi tehát a parlamenti forradalom — a mai obstrukció indítéka? Egy parlamentáris elv szerint kimagyarázhatlan zűrzavar az eszmék és elvek terén.

A kormány az alkotmányos többségre támaszkodva kér a népképvisellettől egy esztendőre újabb véráldozatot; a többség őt támogatja, a kisebbség támadja — ez eddig rendén volna. A kisebbség azt állítja, hogy a nemzet nem bírja el az újabb áldozatot. A kormány azt mondja, hogy elbirja, ez elvégre szubjektív megítélés dolga, mindenik fél viseli állításának és következményeinek felelősségét, tehát ez is rendén van eddig. De most elő áll a kisebbség s azt mondja, hogy

én annyira át vagyok hatva állításon igazságától, hogy attól tágitani nem fogok, javaslatodat megobstruálom, a parlament működését megállítom, mert előttem mindenekelőtti fontosságu ez a kérdés. Most jön a bonyodalom. A függetlenségi-párt programjával ellentétbe helyezkedett, midőn ezen merev álláspontjának kifejtése alatt — annak következményeitől mintegy megijedve — visszavonulási aranyhidat épített magának a két vagylagos föltétel felállításával, melyek mellett leszerelni hajlandó. Az egyik feltétel a javaslat visszavonása a kormány részéről, a másik föltétel a nemzeti követelmények teljesítése a javaslatok átengedéséért. Mindkét föltétel, melyek bármelyikének teljesülte esetén az obstrukciót megszüntetni hajlandók — parlamentáris lehetetlenség.

Az első kívánalom lehetetlenségét mással megokolni, mint azzal, hogy ez a többség meghátrálása lenne a kisebbség előtt — fölösleges; ez annyira ellentétben áll a parlamentarizmus lényegével, hogy tovább bizonyítani is felesleges és ezt érezte a függetlenségi-párt is, mikor vagylagosan oda állította másik feltételét, a nemzeti követelések teljesítését.

Ez a második föltétel már komplikáltabb szerkezetű s igen alkalmas

a kérdés lényegének homályba burkolására. Én Istenem, hát melyik magyar ember nem rajongana azért a nemzeti követelésekért? Hiszen ebben nincs köztünk különbség! Mi is mindnyájan elérendő ideáljaink közé sorozzuk a magyar vezényszót, a magyar tiszteket, a nemzeti lobogót és cimert a hadseregben és a többit. De itt rejlik a függetlenségi-párt tévedése. — Hogy kívánhatja mindezeket a kiegyezés keretében az a függetlenségi-párt, mely közjogi pártállásának mind ezideig orthodox alapját épen a kiegyezés negációjában bírta? Bátran merném állítani, hogy a függetlenségi-párt ezen követelés felállításával kisajátította a volt nemzeti-párt nemzeti politikáját. A kiegyezésben letett nemzeti jogok és újabb vívmányok kieszközlése, vagy ha kell, kieroszakolása is nem a függetlenségi-párt feladata, hanem egy 67-iki alapon álló nemzeti irányu párté; csakis egy a kiegyezés alapján álló párt szerzeketi meg mindazon feltételek teljességét, melyek mellett egy hasonló akció eredményessége biztosítottnak tekinthető s csakis egy ilyen párt, mely — ki merem mondani — felfelé intencióban nem gyanus, (mert ez is a siker egyik fő eszköze) kísérelheti meg a nemzetre való hivatkozással ceterum censeóját oly mereven oda állítani

óhajtására a nemzeti mozgalom élére került.

Magas termetű, szép, nemes arcvonású, barátságos, megnyerő modoru férfi volt.

Saint-Simon herceg, a nagy memoire-író, ki Rákóczit Franciaországban való tartózkodása idejéből jól ismerte, a fejedelem egyéniségéről így nyilatkozik: Rákóczi magas termetű, de nem tulságos. Tekintete igen nemes, arca kellemes okos, szerény, óvatos. Igen udvarias, de válogatással. Modora igen könnyed, de egyszersmind méltóságos, hiuság és keresettség nélkül. Igen becsületes, igazságos, őszinte, egyszerű. Rendkívül bátor és igen kegyes, istenfélő.

Rákóczi hatalmas előkelő rangot és olyan dus vagyoni örökölt, aminővel más nem dicsekedhetett. Kitűnő nevelésben részesült, de nagy szorgalma, akaraterije tudásszomja révén ismereteit folyton gyarapította. Beszél hat nyelven: mint szónok vihar gyanánt ragadta magával hallgatóit, a harcmezőn bátor katona volt és fejedelem volt ő a nép szeretetében is.

Es emellett széles látkörű diplomata volt, ki a nemzetközi viszonyok szertelenül kuszált szövevényeinek mélyébe tudott tekinteni

Meg volt győződve, hogy amire vállalkozott, az isten akarata s hogy a gondviselés szemelte őt ki Magyarország megmentésére.

Rajongó szeretettel szerették is a

kurucok az ő diadalmas zászlója alá, amikor Magyarország megmentéséről volt szó.

Eletének legboldogabb napjai talán azok voltak, midőn a szépséges Sarolta Amália hercegnőt vette nőül és Bécsben majd Sáros várban tartózkodott. Itt azonban a bécsi kormány 1701 április 18-án beteg nejeének ágyánál, mint özszeesküvőt elfogatta és Bécsújhelyre vitette. Börtönéből Lehmann kapitány segítségével megszabadult és Lengyelországba menekült. Szökésének hírére a bécsi kormány fej és jószágvesztésre ítélte Rákóczit.

Itt lengyel földön Droholicban: az 1702-ik év június 12-én értesült Rákóczi a kurucok dolhai vereségéről.

Isten nevében előre ment tehát és 14-én Magyarország határát elérte, ahol vagy 1000 ember várta és leirhatatlan lelkesedéssel fogadta.

A bottal, kaszával, vasvillával felszerelt nép csak úgy özönlött ezután Rákóczihoz, mint fölszabadítójához: sirtak, térdre borultak előtte és hálálkodtak neki hogy bejött megmentésükre.

Június 16-án aztán Rákóczi némi képp szervezett hadával a verekei szorosban magyar földre nyomult és 24-én Munkács váráról igyekezett leszorítani a németeket. Hajnalban azonban vasas németek érkeztek a vár segítségére és bekerítették a várost, melyből Rákóczi csak nagynehezen vágta ki magát.

Itt csatlakozott hozzá Bercsenyi

Miklós gróf, a fejedelem helyettese, fő hadvezére és most már kellező szervezett csapataival nyomultak előre egy nagy dicsőséges hadjáratra, amely nyolc esztendeig változó szerencsével hozott Rákóczinak dicsőséget, szomorúságot, borostyánt és töviskoszorút...

Mikor őt Magyarország fejedelmévé választották 1707-ben, a bécsi udvar ezt nem akarta elismerni. És ekkor elhagyta Rákóczit a hadi szerencse is.

Ismét külföldre ment, majd hosszas külföldön való tévelygés után 1720-ban haladt oda, ahová végzette vitte:

„Amerre tenger zug,
Amerre a szél jár.
Csillag lehangylik,
Ott nyugszom meg én már...”

Rodostóba, ahol 1735 április 8-án meghalt

Földi maradványait a konstantinápolyi Saint-Beniot kolostor oltára előtt temették el, ahol azokat hosszas kutatás után Thaly Kálmán 1899-ben föllelte.

Legnagyobb szabadsághősünk, II. Rákóczi Ferenc dicső, lélekemelő emlék ünnepén zárjuk mindnyájan sziveinkbe az ő szent nevét, emlékezetét!

Nyujtsunk egymásnak segédkezet mi magyarok ahhoz, hogy a messze idegenben nyugvó Rákóczink hamvait mielőbb itthon hantolhassuk el, — és ahhoz, hogy a 200 év óta porladozó, drága emlékü fejedelmünknek a szobrai nemzeti nagyságunk dicsőségére mielőbb felállítsanak.

Tavaszi ujdonságok !

szolid árak mellett.

Női és gyermek felöltőkben, nap és esernyőkben, selyem, gyapju és mosó

blouzokban, övök és nyakdiszekben, kosztümök és zsuponok, nagy

választékban beszerezhetők

DARVAS TESTVÉREK-nél

női- és gyermek felöltő áruházában
Főtér, a Hungária kávéház mellett

s a nemzet többségére, vagy egészére oda mutatva a szükségszerűséggel argumentálni.

A függetlenségi-párt ezt nem teheti meg, mert míg a nemzet többségére sem hivatkozhatik, addig intenciói jóhiszeműségét sem hozhatja fel, mivel programjának alapja épen a kiegyezés tagadása, helytelenítése, hogyan számíthat tehát az a párt ez irányu törekvésében sikerre, ha intenciói jóhiszeműségéről sem tud meggyőzni.

Midőn tehát a függetlenségi-párt ezen harcba bele ment, nagy óriási politikai hibát követett el, mikor annyi politikai előrelátással sem bírt hogy ezeket az esélyeket előre lássa, vagy pedig más melléktekintetek indították arra, hogy ezt a valóságos provizorikus törvényjavaslatot egy ily élet-halál harc okául kiválassa. Mindkét esetben súlyos erkölcsi felelősséggel tartozik a nemzetnek, de tartoznék különösen az utóbbi esetben. Ha akár megcsökent nimbusanak helyreállítása, akár pedig a kiegyezés s abban lerakott elvek puccs-szerű kompromittálása volt a cél, akár pedig a legjobb esetben programjának megvalósítására látta érkezettnek az időt s alkalmasnak a körülményeket, mindhárom esetben súlyos hibát követett el, mert akármelyik cél semminek, csekélynek tekintendő azoknak a nagy alkotmányjogi bonyodalmaknak és az állam tekintélyén ejtett sebeknek óriási hatásaihoz képest, melyekkel a függetlenségi-párt jelen kalandja oly sajnálatosan összekapcsolódott.

A siker minden reménye nélkül kellett harcba indulnia, mert annyi politikai rövidlátást róla feltételezni nem lehet, hogy ezt ne tudta volna s ha bármi melléktekintetből indította a harcot, akkor oly súlyos hibát követett el, melynek következményei rá nézve el nem maradhatnak.

A többség kitart, a nemzet pedig gondolkozni kezd, és rájön a keserű igazságra, hogy titkon óhajtott legszebb vágyait avatatlanok kompromittálták, pártpolitikai célokra használták fel.

Bizzunk a magyar nép józan ítéletében, mely a törvényességet a legfőbb gondal ápoló kormányának igazat fog adni a törvényes rend ellen fellázadó s kicsinyes önteltséggel magát a rettentetlen hazafiság mezébe gondoló kisebbség ellenében.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, május 15

Pichler nagy érdeklődés mellett lekéztette meg ma Tomasics Miklóst néhány elszólása miatt.

Különösen azt firtatta, hogy mondja meg Tomasics, honnan kapják a zavargók a pénzt. Tomasics nem volt jelen, de a kérdések annyira sarokba szorítók, még majdan a papiroson olvasva is, hogy Tomasicsnak felelnie kell reá.

Pichler beszéde egyébként is szenvedélyeket keltett és különösen nagy érdeklődést a karzatokon, a melyek — talán mondani sem kell — mostanában napról-napra telve vannak.

A folyosókon csendes izgalom van. Jobbról-balról tanácskoznak és a miniszterelnök hol egyik, hol másik csoportban áll meg, de csak pár pillanatra. A Feilitzsch—Tisza-ügy már feledve van, senki sem beszél róla. A passzív rezisztenciára nézve ma egyetért a szabadelvűpárton mindenki, de vannak egyesek, a kik biznak abban, hogy a miniszterelnök fog más taktikához fordulni. A szélbalon csak az ifjabb elemek vannak mindennap együtt és a Kubik—Lengyel pár intézi a dolgok folyását.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Lukács László, gróf Széchenyi Gyula, Plósz Sándor.

Elnök fél 11 órakor megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat.

Pichler Tomasics ellen.

Pichler Győző Tomasics tegnapi beszédére reflektálva, személyes kérdésben szólal fel. Tomasics szinte arcul verte a magyar nemzetet, a mikor azt mondta, hogy a magyar katonai vezényszót akkor fogják ők is támogatni, ha 20 millió magyar lesz itt.

Ugron Gábor: Hogy meri ezt az 1 millió horvát mondani.

Zboray Miklós: Mit szól ehhez a jóviniszta Vészi? No Vészi mit szól ehhez?

Vészi: Nem tudom miről van szó, de a jóviniszta ellen tiltakozom.

Pichler statisztikai adatokat sorol fel arra nézve, hogy mely nép, illetve nemzet nagyobb számu a monarchiában: Ausztriában a statisztika nem is említi külön a horvátokat, hanem a szerbekkel együtt 70.000 re teszi őket. Horvátország lakossága 1.400.000 a szerbekkel együtt. Ausztriában magában 25 és fél millió lakos van, ebből csak 9 millió a német, a többi cseh, lengyel, szlovén stb. Ezzel szemben Magyarországon nemesak dominál a magyar faj, de az összes monarchiabeli népekkel szemben fölényben van számarányára nézve. (Tetszés.) A horvátok tehát valóságos nagyvási hóbortban szenvednek, a mikor Magyarország nagylelkűségével szemben hálátlanok. (Tetszés.) Magyarország olyan alkotmányt adott Horvátországnak, a mely páratlan. Es mégis ime feláll egy horvát képviselő és kegyesen azt mondja, ha majd mindent megadtok nekünk és 20 milliónyi magyarok lesztek, akkor elis-

merjük jogaitokat. (Nagy zaj a szélbalon.)

Kubik Béla: Ez nem loyális politika! Ez nem őszinteség.

Pichler Győző: A horváthonvédségnek megadtuk a horvát nyelvet, és a horvátoknak nem tetszett ez, ha mi a magyar-esztrák egyezményben a magyar szolgálati nyelvet kérjük. És most rátér a horvát forradalmi pénz kérdésére. Tomasics azt mondta, hogy nem Bécsből és nem katonai kézből jó, de megvédve Bécsét a gyanusitástól, hozzáteszi, hogy ki fog sülni, honnan jó a pénz; Tomasics tehát most is tudja, honnan kapják a zavargók a pénzt és mégsem mondja meg. (Nagy zaj a szélbalon.)

Kubik Béla: Mondják meg?! Hol van Tomasics!

Endrey: Meg kell mondani, honnan vették a pénzt.

Pichler: Ennél a pontnál együtt kell vele éreznie az egész háznak. Mert itt gyanusítás van. (Helyeslés jobbról. Nagy zaj balról.)

Kubik Béla: Mondja meg honnan kapják a pénzt. Ha tudja és nem mondja meg, akkor nem hazafi! Mondja meg!

Josipovics Imre: Önök mondták, hogy Bécsből jött, ez ellen tiltakozott Tomasics.

Kaas Ivor báró: Rubel az! Rubel!

Pichler Győző: És ha Tomasics tudja, honnan van a pénz, akkor a bán is tudja. Tudnia kell tehát a magyar törvényhozásnak is. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Tudnunk kell, kik azok, a kik lázadást akarnak csinálni Horvátországban! (Nagy zaj.)

Kaas Ivor báró: Igaza van! Mert gyanusítás rejlik benne.

Kubik: Miért nem mondják meg?

Josipovics Imre: Hozzám intézi a kérdést?

Kubik: A horvát képviselőkhöz! Feljelenek ha tudják, ha nem tudják, ne hozzanak ilyen gyanusítást a házba.

Pichler Győző: Erre a kérdésre a horvát képviselőknek egyéni tisztességgel kell felelni! (Elnök tetszés a szélbalon.) E kérdésnél megáll! furesának tartja, hogy Bécsét védi a bán is, Tomasics is. Tehát ki adja a pénzt. Tomasics azt mondja, a pénzek jönnek mennek. Kell tehát egy pártnak lennie, a mely a pénzt adja, mert a bán is, Tomasics is azt is mondta, hogy a zavargások az itteni obstrukcióval kezdődtek és azzal érnek véget. Tehát a külföld azt hihetné hogy a pénzt a függetlenségi párt adja, hogy Horvátországban forradalom legyen. No hát ők (a függ. párt.) nagyon jól tudják, hogy ez nemesak nem igaz, de képtelenség is. Melyik párt adja tehát?

Felkiáltások a szélbalon: A kormány párt!

Kubik: Széll tegnap gratulálta Tomasicsot! A kormány adja a pénzt!

Széll Kálmán miniszterelnök: Ezt a gyanusítást visszautasítom!

Pichler honorálja ezt a visszautasítást. Kérdi tehát, melyik párt adja a pénzt A néppárt is bizonyára visszautasítja a gyanusítást.

Simonyi Sándor: Nincs pénzünk magunknak sem!

Buzáth Ferenc: Ninesen zsidónk, a ki pénzt adjon. (Derűtség.)

Pichler: Bizonyos tehát, hogy magyar párt nem adja a pénzt. Rátér ezután

Mihalovits J. gyógyszerésze a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jöhatásu —MOLLITERGIN— arcz s kézbor-
fenomító szepítő szerét, mely folyadék amig ártalma lanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, ha-
tasra nézve azokat jóval felülmulja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifujta arczot vagy kezét a legrövidebb
idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, a poudert alá is igen ajánlható. Mint bőrpoló szer páratlan. — Egy üveg
MOLLITERGIN“ ára 1 kor.

a horvát forradalmi proklamációra, a mely izgat a magyarság ellen. Majd a vasutasokról szól, a kiket gyűlöl a horvátság, de miért, a mikor a horvátoknak arra semmi okuk nincs. Azt bizonyítja, hogy a horvátoknál hálátlanabb nép nincs a világon, hálátlanáguk páratlan. (Tetszés.) Deák azért adta nekik a fehér lapot, mert azt hitte, hogy hálás lesz a horvát irántunk, de keservesen csalódtunk Horvátország mindig zsarnokság alatt nyugott, mi adtunk neki szabadságot. — Meg is kaptuk érte a köszönetet! Tanulást azonban kaptunk. Ennyit akart mondani (Eljenzés a szélbalon.)

A kvótabizottság.

Hellebronth Géza Már Horánszky kimutatta, hogy lehetlenség a kvótát emelni. Vele szemben Láng bizonyította, hogy magasabb kvótára is kaphatók vagyunk. A sors iróniója, hogy Horánszky meghalt és helyébe Láng ült.

Kubik: Ez az elismerés. (Sághy Gyula elmegy mellette.) Udvari tanácsos ságot is ezért szereznek az emberek. (Derűtség.)

Hellebronth a kvóta emelése ellen érvel.

Papp Zoltán: Negyvenen sem vagyunk.

Elnök: Elegen vagyunk! Tessék folytatni!

Hellebronth szünetet kér.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Hellebronth Géza tovább beszél a kvóta-küldöttség kiküldése ellen. Beszéde az ülés végéig tartott.

KÖZIGAZGATÁS.

Vármegyei közgyűlés.

Első nap.

— május 16.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt 9 órától kezdve tartotta meg rendes tavaszi közgyűlését **Puky Gyula** főispán elnöklete alatt, a bizottsági tagok élénk részvétele mellett.

Puky Gyula főispán a közgyűlést megnyitván, **Rásó Gyula** alispán bemutatja időszaki, a lefolyt három hónapra vonatkozó jelentését, melyet a közgyűlés tudomásul vett.

A napirend tovább tárgyalása előtt felszólalt **ifj. Móríc Pál**, aki kifogásolja azt, hogy a megyei nyomtatványokat házilag adják ki munkába s azt kívánja, hogy a megyei nyomtatványokra a jövőben árlejtést hirdessen.

A közgyűlés ilyen értelemben hoz határozatot.

Tudomásul vették ezután a kereskedelmi miniszternek az utmesteri iskolákra, a Debrecen—tokaji törvényhatósági közut építésére és a Kaba—nádvári helyi érdekű vasut létesítése tárgyában küldött leiratát. Az utóbbi helyi érdekű vasut építéséhez tudvalevőleg a vármegye 40000 koronával járul hozzá s azt 10 éven keresztül 4000 koronájával fizeti, úgy hogy mindég a befizetések arányához képest kap részvényeket.

A hivatalos lap.

Veszprém Zoltán vármegyei főjegyző előterjeszti, hogy a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény értelmében Hajdúvármegyenek hivatalos lapot kellene július 1-étől kezdve létesíteni:

A hivatalos lap évi fentartása 1600 koronába kerül, de 44 előfizetőnél többre nem lehet számítani, így 1300 korona veszteséggel zárulna az üzlet. Ezért az állandó választmány azt javasolja, hogy irjanak fel a miniszterhez, hogy miután

a veszteség fedezetre semmi alapja nincs a megyének, — a miniszter a hivatalos lapot 1300 koronával segélyezze.

ifj. Móríc Pál indítványára kimondja a közgyűlés, hogy a hivatalos lap nyomtatására nyilvános árlejtést hirdetnek.

A megye katonai alapítványai.

Hajdúvármegyeének a fővárosi honvédhadapród iskolánál 2 ingyenes alapítványa van. Erre csak két pályázó jelentkezett **Borbély László** és **Martha Gábor** hajdumegyei illetőségű tanulók.

Ezeket a közgyűlés első sorban ajánlja de miután a felvétel sok eshetőségeknél van kitéve még egyszer pályázatot hirdet, hogy többeket is ajánlhasson.

Nemzeti hadsereg.

Soron kívül tárgyalta a közgyűlés Heves vármegyeének önálló magyar hadsereg felállítására tárgyában a képviselőházhoz küldött feliratát, melynek másolatát megküldte pártolás végett Hajdúvármegyeének is.

Az állandó választmány javasolta az átiratot pártolólág tudomásul venni, hasonszellemű felirattal támogatni.

Kapcsolatosan tárgyalták ezzel **Jánossy Zoltán** és **ifj. Móríc Pál** azon indítványát, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy a közjogi ellenzék parlamenti harcával rokonszenvezik s ezt közölje az országgyűléssel.

Brassay Károly, **Veszprém István** lelkes beszédben pártolják mindkét indítványt s elfogadásra ajánlják, a közgyűlés azonban arra az álláspontra helyezkedett hogy ha Hevesvármegye átiratát pártolják s kéri az önálló, nemzeti hadsereg felállítását, akkor felesleges az ugyanazon eszméért küzdő közjogi ellenzék iránti rokonszenvenek kifejezést adni. Belátták ezt az indítványtevők is és indítványukat visszavonták.

A közgyűlés ezután nagy lelkesedéssel kimondta, hogy Hevesvármegye átiratához hasonló szellemű feliratot küld a képviselőházhoz, kívánva az önálló magyar hadsereg felállítását.

A magyar udvartartás költségei.

Ugyancsak **Jánossy Zoltán** és **ifj. Móríc Pál** indítványt adtak be, hogy irjon fel a közgyűlés a magyar udvartartás költségeinek felemelése ellen.

Az indítvány mellett **ifj. Lengyel Imre** járásbíró szólalt fel parázs kis beszédben. Azt bizonyítja, hogy a magyar utalkodóház tagjainak óriási vagyonuk van s a mostani civillista is sok. Magyar udvartartás pedig voltaképpen nincs is.

Kissé különösen hangzott, hogy a ki a király nevében itélni szokott, nem akarja megadni a királynak, a mi a királyé.

Veszprém István, **Brassay Károly** és **Kovács Gyula** szólalnak fel az indítvány mellett.

Puky Gyula ajánlja az állandó választmány javaslatát elfogadásra, mely szerint a civilista költségei felemelendők tekintettel az elhangzott felszólalásokra azon javasolt módosítással, hogy kívánatosnak tartja a közgyűlés, hogy a király legalább minden évben 6 hónapot töltsön Budapesten.

A közgyűlés azonban a **Móríc—Jánossy** indítványt fogadja el egész terjedelmében.

A Bocskay szobor.

A vármegye közönsége már elhatározta, hogy a hajduk egykori híres vezérének **Bocskaynak** szobort állít **H. Bőszörményben**.

Rásó Gyula alispán jelenti, hogy a szobor költségei 55000 koronába kerülnek.

Miután erre a célra nincs pénzalapja vármegyeének a közgyűlés elhatározza, hogy míg a költségek ki nem lesznek fizetve a szobor céljaira évi 20000 kora vesz fel 1904 től kezdve a vármegye költségvetésébe a házipénztár terhére.

Apróbb ügyek elintézése után **Puky Gyula** főispán a közgyűlést háromnegyed 1 órakor bekezeszti s a tárgysorozat folytatólágos tárgyalására a mai nap d. e. 9 óráját tüzi ki.

× **Városi közgyűlések.** Ma délután rendkívüli közgyűlés lesz a városházán, a melyen három névszerinti szavazást ejtenek meg *harmadizben*. A városi fontosabb folyó ügyek az e hónap végén tartandó rendes közgyűlésen kerülnek tárgyalás alá, ha ugyan az egymást követő ünnepek mellett elő lehet készíteni a közgyűlés elé kerülő ügyeket. Ha az előkészítés nem volna keresztül vihető, úgy csak a jövő hónapban tart a város rendes közgyűlést.

Agról-ágra.

A vörös kocsik.

Budapesten egy iparosgyűlésen a hitelviszonyok tárgyalásánál szóba került, hogy átlag 60,000 ember jár kifizetetlen cipőben. A baj orvoslására egy elevenesztü gentleman nagyszerű tervet adott elő: nagy, feltűnő vörösrre festett kocsikat kell csináltatni s a nemfizető adósok megszégyenítésére a kocsik mindennap hosszabb ideig álldogáljanak a makacs adós lakása előtt.

Jelenetek a vörös kocsis jövőből;

I.

Egyik: Hó, hó! Nézd csak! Ott a sarkon megakadt a közlekedés! Meanyi vörös kocsis! Micsoda szép tábor, hogy az a magasságos gondviselő lapitaná szót! Kilehet az a szerencsétlen adós, akinek ennyi bikavadító kocsis tiszteleg?

Másik: Kovács Pista. Fényes alak Nem kap sehol lakást, mert annyi adóssága van, hogy a vörös kocsik miatt folytonos rendőri beavatkozásra van szükség lakása előtt. Hamás fülig van az adósságok tengerében, akkor Kovács Pista buvár, a ki a tenger mélyén bogarászik.

Egyik: Hehehe! Nagyon ügyes!

A szerb konzul: (inkognitóban, zsebkönyvébe jegyezi a nevet) Ezt az embert leviszem Szerbiába fináncminiszternek.

II.

(Nagy csomó vörös kocsis áll egy ház előtt. Az egyik bakon ön- és bagótelt pófával üldögél a kocsis és fenhéjázón beszél a kicsődült lakókkal.)

A kocsis: Hja! Adós fizess! Ez a piszkos Tulipán Szévért ha fizetett volna, most nem ehetné a méreg, Ugy kell neki! Hehe! Képelem, hogy üti a guta. Két hete mindennap itt állunk tizen, három óra hosszat. Huj de dühös lehet!

Egy a népből: Nem dühös az.

A kocsis: Nekem beszélhet, én tudom hogy dühös.

Egy a népből: Nem a, mert egy hónapja elköltözött Szudricsra halottkémnek.

A kocsis: Pukk! (Üti a guta.)

III.

Kohn: Mi az Klein? A lakásod előtt vörös kocsik? Remélem a teid? Hisz éppen tötled volt ez a pompás ide? Mi?

Klein: Pompás? Na, nagyon pompás! Azok a vörös kocsik nem az enyímek, csak engem illetnek. El vagyok adósodva. Olyan szegény vagyok, hogy nem érdemes esődot mondani! Érted?

Kohn: Hogy hogy?

Klein: Kitaláltam ezt a buta vöröskocsis rendszert, volt kint 16.000 pengőm, építettem 9 kocsit per ezer pengő. Az emberek azonban egyáltalán nem szégyenlősek. Még több kocsit kellett.

na és most van harminc kocsim és nincs egy vasam se. Sene gesoft?

Koh n: Áj vāj! Minek voltál te zseni-
ális?

(Kérdő modorban tovább beszélgetnek.)

—il.

H I R E K.

N a p l ó.

Múzeum nyitva minden vasárnap és ünnepe
napon d. e 9—12-ig.

Május 17, Rákóczi ünnep a Dóczy leánynevelő
intézetben,

Május 18, Polgármesterek országos gyűlése,

Május 21—22, Országos ifjúsági tornaverseny.

Május 22, A város Rákóczi-ünnep,

Május 28, Keresk, és iparkamara közgyűlése.

Június 6. A közigazgatási tanfolyam hallgatók
nyári táncmulatsága a nagyerdei vígadóban

Piacunk drágasága.

Sok szó esett már erről. Nincs is a városban senki, aki tagadásba merné tenni, hogy a piac drága. És aki tagadná: a tények rácsafolnak. De hát miért olyan drága a piac? Mert nem tesszünk semmit az irányban, hogy olcsó legyen! Pedig nem csak lehetne, hanem kellene is tennünk valamit; jobban mondva: igen sokat kellene tennünk, hogy a piac olcsó legyen, mert eddig csupa olyan dolgokat követtünk el, amik végeredményben piacunk megdrágulását vonták maguk után.

Hogy sok szót ne vesztegessünk: eddig elmulasztottuk a piaci viszonyok rendezését, nem alkalmaztuk az elővársárlási tilalmat, túrjuk a kofák szervezett hadának tulkapásait és nem létesítettük a vásárcsarnok intézményt. Továbbá fejlesztettük a fogyasztási adókat. Egy szóval: mulasztásaink úgy, mint alkotásaink egytől egyig a piac drágítását eredményezhették és eredményezték is.

Adva lévén a szomorú tény: a piac drágasága és miután kétségtelen, hogy lakosságunk számának emelkedése, valamint a kereseti viszonyok rosszasága következtében e drágaság csak fokozódni fog, beáll a parancsoló szükség, hogy a város vezető emberei minden lehető elkövessenek a piacunk drágaságának elensúlyozására.

Első rendű életszükséglete ez a város minden rendű és rangú lakosságának, akik között gazdagok amúgy is csak nagy elvélve akadnak. Valamely piac drágasága nemcsak a kereslettől függ, hanem a vásárra kerülő cikkek tömegétől is.

Aki rántott csibét akar enni, megadja a csibéért az 1 frt—1 frt 20 krt is párjáért. De ha a piacon csak 5 pár csibe van és azt 10-en akarják megvenni, vagy a vevők, vagy az eladók fölverhetik a csibe árát 2 frtra is. Mire kell tehát törekednünk? Arra, hogy a piacon bő mennyiségben legyen a vásárra hozott élelmiszer.

Elsőrendű szükség tehát, hogy minden olyan intézkedés, amely a piac fölkeresését nehezíti, a vásárra hozott cik-

kek árát drágítja: a legrövidebb idő alatt megszüntessék. További teendő: módokról gondoskodni, hogy a piaci készletek mindig elegendő mennyiségben legyenek. Manapság a piac tisztán a környékbeli lakosság tetszésétől, vagy az időjárás szeszélyétől függ.

Létesítenünk kell tehát mentül előbb a vásárcsarnokot, ahova a megye egész területéről, sőt messzebb vidékekről is be lehessen küldeni postán is a terményeket és élelmi cikkeket. De még ez sem elég. A város vezető embereinek oda kell hatni, akár a város határában, akár a közelben kerti gazdaságok keletkezzenek, a melyek a piac szükségletét állandóan elláthassák. Hiszen bebizonyított dolog, hogy a kerti gazdálkodás sokkal jövedelmesebb, mint a buza és általaiban a szemtermelés.

Hogy van az tehát, hogy a mi pórgártársaink néhány hold földjükön mégis inkább buzát és kukoricát, mint babot, lencsét, uborkát, paprikát, vagy salátát termelnek? Hát az nem különös-e, hogy akkor, amikor a bornak éppen nincs ára, egyre-másra rekonstruálják a szőlőket, de parlagon hagyják a kerti gazdálkodást? Az most a kérdés: ki legyen a kezdeményező ez irányban? Megmondjuk őszintén: a város. A városnak vannak földjei. A város vezetőinek legyen rá gondjuk, hogy ezek a földek részben csakis kerti gazdaságokra legyenek bérrelhetők. És ha nem vennék ki ily föltétellel bérbe, telepítsünk ide kertészeket.

Sokat lehetne és fogunk is még beszélni erről a témáról; de addig is: a városnak kötelessége módokról gondoskodni, amelyek a piac nagy drágaságát csökkentik és megszüntetik.

* **Főispáni ebéd.** Hajdúvármegye tavaszi közgyűlésének első napján, tegnapi délután Puky Gyula főispán fényes ebédet adott, melyre mintegy hetven bizottsági tagot hívott meg. Az ebéd az Angol királynő fogadóban volt és Hauer Bertalan nagyvárosias izléssel és pompával állította ki az étrendet, mely a következő fogásokból állt:

Csirke leves
Tok tartár mártással
Bélszín körítve
Almás és turós rétes
Idei liba és csirke sültve
Befőtt és saláta
Jegecezett tejhab
Vegyes gyümölcs
Sajtok, Kávé.
Borok: asztali fehér, rajnai rizling, Merlot vörös.

A harmadik fogás után Puky Gyula főispán üdvözölte vendégeit. Erre a felköszöntők egész sora indult meg, melyekben a főispánt ünnepelték, a kinek ritka tapintatossága, politikai bölcsesége és pártatlan kormányzási szelleme Debrecenben és Hajdúvármegyében új korszakot teremtett: a béke, a hazafias együttműködés korszakát. Az ebéd kitűnő hangulatban d. u. 5 órakor ért véget.

* **Rákóczi ünnep Debrecenben.** Az e hónap 22-én rendezendő Rákóczi ünnep meghívóját ma boesájtja ki Debrecen városa. A meghívó nemzetiszínű kerettel jelent meg s Rákóczi korhű képe díszíti azt. A meghívó egész terjedelmében így hangzik: Meghívás. Debrecen szab. kir.

város törvényhatósági bizottságának a halhatatlan érdemű II. Rákóczi Ferenc fejedelem emlékére, a Kuruc háború kezdetének 200 éves évfordulója alkalmából f. 1903. év május hó 22 ik napján — Pénteken — tartandó ünnepélyére és az ennek keretében beillesztett diszközgyűlésre. — Az ünnepély sorrendje: Gyülekezés reggel fél 8 órakor a városháza nagytermében, 1. 8 órakor istentisztelet az ev. ref. nagytemplomban. 2. 9 órakor istentisztelet a róm. kath. templomban. 3. 10 órakor diszközgyűlés. (A városháza udvarán, kedvezőtlen idő esetén a közgyűlési teremben.) — A diszközgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ünnepi beszéd. Tartja Dr. Thaly Kálmán a Szent István rend kiskeresztése, Debrecen sz. kir. város I. ső kerületének országgyűlési képviselője. 3. Tanácsai indítvány Rákóczi hamvainak hazaszállítása érdekében. 4. Polgármester indítványa Dr. Thaly Kálmán részére elismerés nyilváníttatása iránt. 5. A diszközgyűlés berekesztése. Az ünnepélyen való részvételre jelen meghívó előmutatása, illetőleg az alkalmi jelvények felmutatása jogosít. Debrecen, 1903. május 12. Puky Gyula főispán.

* **Személyi hírek.** Vecsey Imre főjegyző és Kiraly Gyula tanácsos a tegnapi napon hazaértek Budapestről s elfoglalták hivatalaikat. Körner Adolf tanácsos, betegségéből szerencsésen felépülve ma foglalja el hivatalát.

* **Polgármesterek értekezlete.** Az e hónap 18-án tartandó polgármesteri nagygyűlésre érkező vendégek fogadására a városházán nagyban folynak a készülődések. A városháza is ki van esinosítva s az újra festett lépcsőház jóleső benyomást tesz mindannyiunkra. Bizony ideje volt a javításoknak. A tanács felkéri mindazokat, akik a vendégek fogadására szívesek lennének fogatokat felajánlani, hogy ebéli szándékukat jelentsék be a polgármesteri hivatalnál. A fogatok kiküldendők lennének vasárnap este a budapesti gyorsvonat érkezéséhez, hétfőn délután fél 4 órára a nagyerdei vígadó elé s kedden reggel 9 órakor az Arany Bika szálloda elé.

* **A Csokonai kör küldötte Maramaros szigetén.** A Maramarosszigeten alakult Szilágyi István-kör e hónap 21-én áldozó esütörtökön tartja első ünnepi közgyűlését. Erre igen szíves és meleg hangulattal meghívta a Csokonai-kört, a mellyel különben eddig is szorosabb érintkezésben volt ez a fiatal kör. — A Csokonai-kört e szépnek ígérkező irodalmi ünnepen Komlóssy Artur első alnök fogja képviselni.

* **A nőipariskola kiállítása és majálisa.** A nőipariskola holnap délelőtt nyitja meg kézimunka kiállítását új helyiségében, Egyháztér 5 sz. alatt. A kiállítás 5 napig lesz nyitva, megtekinthető délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig. Belépő-díj 20 fillér. Az ezen kiállításra készített csinos és értékes kézimunkák lesznek a 26-án tartandó majális tombola tárgyai. A nőipariskola majálisa iránt máris igen nagy az érdeklődés.

* **Katonai szállítások.** A debreceni és zilahi állomáson elhelyezett honvéd csapatok részére folyó évi szeptember hó 1-től 1904 évi augusztus hó 31-ig szükséges zab, alom és ágyszalma, kemény tűzifa és pirszón szállításának biztosítása tárgyában folyó évi június hó 9-én délelőtt 10 órakor lesz az ezred kezelőtiszt iroda (Péterfia utcai laktanya I. emelet

15 ajtó) helyiségében a biztosítási tárgyalás. A fenti szállítások iránt érdeklődők a szállítások részletes feltételeit június hó 5-ig a hivatalos órák alatt bármely napon megtekinthetik az ezred kezelőtiszt irodájában.

* **Eljegyzés.** Oswald Kálmán komádii jegyző eljegyezte Körner Idát, Körner Gyula lovasrendőr felügyelő bájos leányát. — Debrecen egyik szépségéről ismert leányát Goldstein Jolánka kisasszonyt eljegyezte Ganzel József Nyiregyházáról.

* **Új állampolgár.** Hörl György debreceni vendéglős, a Debrecen szálloda tulajdonosa ma délelőtt tette le az állampolgári esküt Kovács József polgármester előtt. Az esküvőnél jelen volt Vargha Elemér titkár is.

* **Öngyilkosság idegenben.** Messze vidékre vanderolt egy debreceni leány, Tóth Eszter, hogy jobb sorsot teremtsen magának az itthonnál. Legutóbb Ujpesten szolgált a Váci utca 1 szám alatt. Ugy látszik azonban, hogy a szerencse itt sem kedvezett a szegény leánynak, kiről ugyancsak szomorú hírt kapott most a rendőrség. E hónap 11-én Tóth Eszter kiment az Ujpest-Komáromi vasuti hídhöz, s belevetette magát a Dunába. Mire kihúzták a folyóból, már nem volt benne élet. Az elkeseredett leány mindössze 20 éves.

* **Eltűnt fiu.** Szomorú levél érkezett tegnap a debreceni rendőrséghez. Egy apa keresi fiát, ki minden ok nélkül megszökött hazulról, s azóta hozzátartozói mit se tudnak felőle. Az eltűnt fiút Szanics Józsefnek hívják, 16 éves, foglalkozására nézve kereskedő tanuló. E hónap 11-én indult Tokajból Debrecenbe s azóta nyoma veszett. Eltávozásakor barna ruhát, barna kalapot és kis fekete téli kabátot viselt. Ha valaki felvilágosítást tud adni a fiatal emberről, jelentkezék a rendőrség bünygyi osztályánál.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: Král János róm. kath. 6 hónapos, Kun Margit ev. ref. 4 hónapos, Tarcsay Juliánna ev. ref. 4 hónapos és Takács Aladár róm. kath. 8 éves.

* **Tanítóképezdészek majálisa.** Holnap lesz a debreceni ev. ref. tanítóképezde ifjúságának hangversennyel egybekötött majálisa a nagyerdei Vigadóban. — A tánmulatságot megelőző hangverseny rendkívül ügyesen és élvezetesen van összeállítva, s általában a derék rendezőség mindent elkövetett, hogy a kedélyes majális mentől jobban sikerüljön. A hangverseny este 8 órakor kezdődik, belépődíj 2 korona, családjegy 5 korona.

* **Szociálista gyűlés Hajduszoboszlón.** A debreceni ujjászervezett szociáldemokrata párt vasárnap délelőtt Hajduszoboszlón nyilvános gyűlést tart, a melyen sokan fognak részt venni a debreceni szervezetről.

* **Betörés a Széchenyi kertben.** A Széchenyi utca végén levő szőlőskertben nagyobb szabású betörést követtek el tegnap éjszaka. Ismeretlen tettesek feltörték Kóvér Imre nyárilakát, s nagyobb értékű ruhaneműt elloptak. A betörés tetteseit a csendőrség keresi, bár roppant megnehezíti a nyomozást, hogy a vakmerő tolvajok semmi bűnjelet nem hagytak hátra.

* **Gyanús kutyaharapás.** Rusznyák Mihály olajütői lakos kutyája tegnap megmarta egy Mike József nevű 6 éves kis gyermeket. A fiu játszótársainak állítása szerint a kutya alighanem veszett volt, mert tajték csorgott a szájából. Az eset után Rusznyák azonnal lebunkózta a kutyát, a kis Mike-t pedig orvosi vizsgálat után kórházba helyezték, hogy a kutya felásása és megvizsgálása

után azonnal szállíthassák Budapestre a Pasztőr intézetbe.

x **A hidegvizgyógyintézet** a nagyerdei fürdőben már megnyitott ugyanott mindenféle gyógyfürdők előállítását.

x **A Telegdi-Szepes Sóstó fürdő** megnyitott. — Vasár- és ünnepnapokon már az este 9 órakor hazatérő külön fürdővonat is közlekedik.

x **A Polgári Takarékszövetkezet** 1903-ik évben az eddigi évtársulatok eredményeit mindenben felülmúló sikerrel kezdte meg a VII. évtársulat működését. Az eddigi 1890 taghoz 850 új tag iratkozott be és az előző évtársulatok 53100 törzsbetétete eddig 13000 törzsbetéttel szaporodott. A közönségre feltűnő jó hatással volt az 1902-ik év mérlege mely 40740 korona tisztajövedelmet tüntet fel. A szövetkezet fennállása óta kiadott kölcsönök az elmúlt április hóban túlhaladták az egymillió koronát (1,000,000). A tagok igényeinek könnyebb kielégítése céljából a szövetkezet 8 éves törlesztéses jelzálog kölcsönöket is engedélyez.

TÁVIRATOK.

Ebéd a miniszterelnöknél.

Budapest, május 15. Széll Kálmán miniszterelnök a fővárosban időző diplomáciai karnak ma este fényes ebédet adott.

Horvát zavargások.

Fiume, május 15. A károlyvárosi—fiumei vonal minden állomásán tüntetés van készülöben; különösen Plasén és Fuzsinén, hová a katonaságot kirendelték. Buccari vasuti és telefonközlekedése a legnagyobb óvatossággal intéztetik. A szétrombolt vasutjelzőket kijavították és Fiuméből két mérnököt rendeltek ki Buccariba. Tegnap Buccariban három, ma 17 embert fogtak el, kiket vagonokba zártak és katonák őrzik őket. Egy leányt a pincébe zártak. Plase, Fuzsine és Hoeljin állomásokról az ottani tüntetések-ről részletek nem érkeztek. A vasuti vonalat egész Károlyvárosig csendőrök őrzik. A Dráva völgyben tegnap elvágták a táviró és telefonvezetékét.

Eszék, május 15. Brozan államügyész tegnap Djakovón időzött a hol elrendelte Susojar klerikus letartóztatását, a kihez egy csomag érkezett az ismeretes forradalmi plakatokkal, a melyeket a postahivatal lefoglalt. Nasicon Schifter gyógyszerészt és Vrbaniac adótszítet elfogták, mert bepiszkolták a közös hivatal címereit.

Fiume május 15. Bukkariban meghaghták az előjáróság épületét s betörték az ajtókat és ablakokat. — Az előjáróság kénytelen volt 25 foglyot szabadon bocsájtani, hogy a rend helyre álljon. Különbén később a katonaság is közbelépett a rend fentartása érdekében.

A horvátországi statárium.

Zágráb, május 15. Kőrösből jelentik, hogy a napokkal ezelőtt kihirdetett statárium rögtönítélő bírósága elé állítottak két zendülőt, akik a tömeget rablásra és fosztogatásra izgatták. A rögtönítélő bíróság a két embert, akik bűnüket nem tagadták, kötel általi halálra ítélte. — A törvényszék zárt udvarában tegnap haj-

nalban hajtották végre az ítéletet. A két akasztott ember holtteste délig a bitófán lógott. A rögtönítélő bíróság kiáltványban adta tudtára az ítéletet s annak indoklását a lakosságnak.

A forrongó Balkán.

Athén, május 15. Teszaliában elfogtak 40 bolgárt, a kiknél kompromittáló adatokat tartalmazó iratokat találtak. A bolgárokat nagyobb részben kiutasították.

Elhunyt földbirtokos.

Budapest, május 15. Hatvani Deutsch József hevesmegyei gazdag földbirtokos, Deutsch Sándor ismert nevű nagyiparos atyja ma meghalt.

Szerencsés számok.

Budapest, május 15. Az 1870. évi m. kir. nyereménykölcsön mai 95-ik húzásán 200,000 koronát nyert a 2113 sor — 22 nyerőszámu sorsjegy, 20,000 koronát nyert a 2588 sor — 15 nyerőszámu sorsjegy és 10,000 koronát nyert az 5279 sor — 29 nyerőszámu sorsjegy.

Gabona tőzsde.

Budapest, máj. 15. Buzakinát mérsékelt vételkedv korlátolt, Bagyadt irányzat mellett 25,000 litérmázsa került forgalomba 2 és fél fillérre olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek bagyadtak. Idő: esős.

Buza áprilisra	7.61—62.
„ májusra	7.42—43.
„ októberre	6.52—53.
Rozs áprilisra	6.04—05.
„ októberre	5.64—65.
Zab áprilisra	6.42—43.
„ októberre	5.44—45.
Tengeri májusra	6.47—48.
„ júliusra	6.39—40.
Repce augusztusra	12.40—50.

Regénycsarnok.

A B O L O N D.

Írta: Bársony István.

(Folytatás.) 4.

Hanem az csodálatos volt, hogy ez a szelid örütség mennyire nem esett terhére senkinek.

Nem volt félelmes, inkább megnyugtató; az emlékezet teljes hiányán kívül alig tűnt fel valami egyébben. Egy géppé vált ez az ember, mely öntudatlanul végzi a mit tesz. Csak egy volt a világon, a mi felébresztette benne az ember árnyékát: a Dóra hangja.

Ha ő szölt hozzá, azt megértette. Nem felelt ugyan, de beszélt a tekintetével. Megtette, a mit mondott neki és emellett a modora maradt uri és előkelő mozdulataiban volt kellem, mint azelőtt, a mikor az isten lehellelte még sértetlen volt benne.

Dóra ápolta folyvást; az orvos végre kijelentette, hogy a beteg testi egészsége nem szorul többé az ő gondozására s azt a tanácsot adta a grófnénak, hogy vitesse a szegényt valami intézetbe.

Dóra felháborodva utasította vissza ezt az ajánlatot. Soha sem fogja megtűrni, hogy egyetlen rokona, ez a szép, egykor oly vidám fiatal ember, a kit csak az ő hangjának varázsa ragadhat ki pillanatokra az örök homályból, idegen részvétlen kezek gondjaira kerüljön. Azt mondta,

hogy ott tartja magánál, a meddig él, gondját viseli. Becézi mint egy gyermeket, mint egy szegény bolondot szokás.

Hetek multak; a park fának vastag sudarain megsűrűdött a lomb; nyár lett.

A Viktor gróf állapotában nem mutatkozott semmi változás; szelid és néma volt folyvást. Dóra sokszor belekapaszkodott a karjába és megparancsolta neki, hogy vigye sétálni. A kerti gyeppadokon eljárt vele, megfésülte százféleképen és mikor a bolond kiszedte az ő dus szőke hajából a teknősbékaesont-hajtűket, valószínűs gyönyörűsége volt látni a boldogságot.

Lassankint úgy megszokta, hogy az alvás idején kívül alig voltak percek, mikor magához nem kívánta; tartott neki egy inast, a ki öltöztette, egyébben ő gondolkodott róla.

A szegény bolond szerete a zenét. Dóra órákig zongorázott neki s ilyenkor eltúrte, hogy „öcsese“ a mint nevezni szokta, ráhajtsa fejét a vállára és úgy halgassa gyógyíthatatlan némaságban. Elnézte sokszor azt a férfias szép arcot, megsimogatta rendetlen összekuszált fekete haját, és engedte, hogy a bolond hálásan megcsókolja érte a kezét; azt sem tiltotta neki, ha véletlenül az arcához ért az ajka. Hisz' nem tudja, mit csinál. Milyen nagy kár érte; pedig olyan kedves és ha nem volna olyan szóvalan, olyan közönyös észre se lehetne venni, hogy milyen nagy beteg...

III.

Augusztus forró napja pörkelte a park virágait. A levegő fülledt volt; dalos madár, zümmögő bogár elrejtöztek a fák levelei alá, a hol nem őket a tüzes sugár.

(Folyt. köv.)

352 szám.

Az ISTVÁN gőzmalom-társulat
ÖRLEMÉNYENEK
ÁRJEGYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános malomgyűlésen megállapított és 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítás módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Szám	Kötelezettség és engedmény nélkül, készpénzfizetés mellett. Zsákkal együtt	100	Zsákkor-
		kiló	ként a 85 kilogram.
		kor	fil
A	Asztali dara nagyszemű	26	20
B	" aprószemű	25	40
0.	Királyliszt	25	40
1.	Lángliszt kivonat	24	40
2.	Elsőrendű zsemlyeliszt	23	60
3.	Zsemlyeliszt	22	80
4.	Elsőrendű kenyérliszt	22	40
5.	Közép kenyérliszt	21	80
6.	Kenyérliszt	21	—
7.	Barna kenyérliszt	19	80
7 ^{1/2}	" " II.	18	80
8 a	" " III.	14	80
11.	Finom korpa zsákkal	8	20
12.	Durva korpa zsákkal	8	20
	Csirke buza zsák nélkül	7	60
	A zsákok súlytartalma — teljsúlyt tisztasulynak véve.		
	A. B. 0—6, számig	85 kiló	
	7, 7 ^{1/2} , és 8a szám	70 "	
	11. 12.	50 "	

Debrecen, 1903 május 16.

VIGYÁZZUNK
a saját és gyermekeink egészségére!

Minden embernek legnagyobb vagyona az **egészsége** és leg-
hőbb vágya **hogycsaládja és gyermekei is egészségesek legyenek.**

Általánosan el van ismerve és a legnagyobb orvos szaktekintélyek által constatálva lett már, hogy a mindenféle **egészségtelen és tuberkulózus tehenektől** származó rosz tej élvezése okozza a legtöbb fertőző betegségeket, pláne kis gyermekeink között.

A **Macsi Uradalom** ezt szem előtt tartva, több ezreket áldozott, hogy tehén állományuk **tiszta, tuberkulóz mentes és egészségesek legyenek**, mert mind orosz teheneket, melyek a tuberkulózus ellen való beoltás után redgáltak, kimustráltatta.

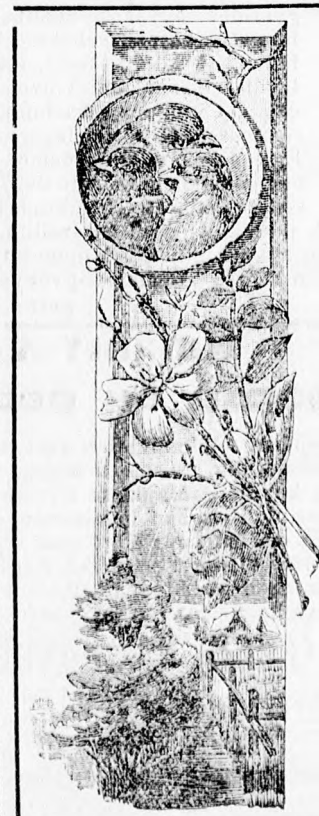
Ezek után **csakis egyedül a Macsi Uradalom** van abban a kellemes helyzetben, hogy Debreczen város t. közönsége részére **tisztán kezelt tuberkulóz mentes első rendű** tejet szállithasson, ez pedig naponta kétszer történik.

Szives megrendelések a **Debreczeni Tejcsarnokhoz** Hatvan-u. 53. sz. intézendők, honnan a kiváut mennyiség, **eredeti blombázott** bádogokban vagy üzletekbe, mint privát házakhoz a legpontosabban haza szállittatik. A **legjobb aludttej és mindenféle tejtermékek** csakis a Debreczeni Tejcsarnokban, Hatvan-u. 53. sz. kaphatók.

Kiadó üzlethelyiség.
Piacz-utca 65. sz.
alatt egy üzlethelyiség berendezéssel együtt azonnal kiadó.
Értekezhetni lehet
Dospoly János utóda cégnél.

STERN JÓZSEF és TESTVÉRE
(STERN JÓZSEF és SZÁNTÓ GYÖZÖ)
DEBRECZEN-VÉNKERTI
kefe, ecset és meszelő-gyár
Debreczen.
Van szerencsénk a nagyvérdemű közönséget értesíteni, hogy Piacz-utczán, a Takarékpénztár épületében (Casinó alatt) gyártmányainknak városi raktárát megnyitottuk. — Kérjük szives megrendeléseiket és maradunk kiváló tisztelettel
Stern József és Testvére

== Olcsó ==
törlesztéses kölcsönök.
Földbirtokokra és bérházakra, 15—65 évre.
A kölcsönök bármikor visszafizethetők.
Magas kamatu kölcsönök olcsó törlesztéses kölcsönökké átváltoztathatók
Bővebb értesítést és kimerítő tájékoztatást nyújt
a Takaré és Hitelintézet Részvénytársaság
II Debreczenben, piacz-Csapó ut. 4. szám a.

